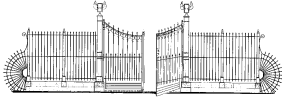

Jaargang 21 nr. 44 najaar 2021

Stichting Oude Begraafplaats

Het graf van Will Tuschinski bestaat uit een deksteen en stèle (staande steen). Opvallend is dat zich op de deksteen een ornament van een boek bevindt met daarop de volgende tekst: “Hij beminde het boek / Het zijne werd te vroeg gesloten”.

Oude Begraafplaats Gouda

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter)

Piet Streng (secretaris)

William Bik (penningmeester)

Koos Massar (informatie graven)

Ed van Rossum (Jeugdwerk)

Annemieke Spreij

Assistentie:

Severt van der Stad (restaurantzaken)

Nico Koning (technische zaken)

Marianka Peeters (Nieuwsbrief)

Koos Carlie (militaire zaken)

En

Alle vrijwilligers

VAN DE VOORZITTER

Dit keer wil ik vooruitlopend op komend jaar: Wij schrijven een wedstrijd uit die in het licht staat van Gouda 750. U als donateur heeft waarschijnlijk overleden familieleden op de begraafplaats liggen. Voor ons bekende en onbekende familieleden. Een aantal bekende Gouvenaars willen wij naar voren halen.

Daartoe hebben wij een wedstrijd uitgeschreven:

WEDSTRIJD FORMULIER

Op de oude begraafplaats, Prins Hendrikstraat 3 Gouda zijn veel bekende Gouvenaars begraven. Sommige zijn zo bekend, dat er een straat, plein, park, monument of gevelsteen zijn/haar naam draagt.

Het gaat er om dat u zoveel mogelijke namen verzamelt waarnaar een straat etc. is genoemd.

Alle mogelijke middelen zijn geoorloofd, zoals niet alleen de website:

www.oudebegraafplaatsgouda.nl, maar ook facebook, straatnamenboek of breng een bezoek aan de begraafplaats en speur rond.

Beschouw deze begraafplaats niet als "een begraafplaats" maar als een museum.

Het is de moeite waard.

Als prijs loven wij uit het boek **Gouda 1000 jaar en Gouda 750**

Wij geven u vast de eerste hint mee:

1. Burgemeester van Bergen IJzendoorn.	Het van Bergen IJzendoorn-park
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....
6.	.....
7.	.....
8.	.....
9.	.....
10.	.....

Inmiddels is het stichtingsbestuur uitgebreid met

1. Ed van Rossum. Voor onze begraafplaats een zeer oude bekende. Niet dat hij oud is, maar hij heeft al sinds 1995 zijn sporen verdiend, samen met Inez Meter met de oprichting van de Werkgroep Behoud Oude Begraafplaats Gouda. Daarna hebben zij in 1998 de Stichting Oude begraafplaats opgericht, waarvan Inez penningmeester en Ed voorzitter werd. Regelmatig heeft hij zijn functie neergelegd en kwam later weer terug. Zo ook nu. Als bijzondere taak naast het bijhouden van het archief en ander speurwerk gaat hij schoolkinderen begeleiden op bezoek bij ons.

En 2. Annemieke Spreij. Zij is een ervaren penningmeester en zal het werk van de huidige penningmeester op termijn gaan overnemen.

Dat betekent niet dat wij op onze lauweren kunnen gaan zitten. Nog steeds zoeken wij vrijwilligers die de handen uit de mouwen steken om o.a. onkruid te wieden. Het is in onze ogen vreemd wanneer we de aantallen vrijwilligers zien die op andere museale begraafplaatsen werken. b.v. Boskoop ca 30, in Leiden ook zo'n aantal. En Gouda is met ca 5 wel laag in aantal. Hoe kan dat?? En wat kunt U hieraan doen.

Hoe kunnen we onze vrijwilligers bedanken. Het werk van onze Koos Massar is niet in te schatten: wandelend encyclopedie, sterk als een beer, handen als kolenschoppen en uitzoeken wie wat gedaan heeft, noem maar op.

Het bestuur heeft dan ook gemeend om hem als lid van verdienste van onze stichting te maken. Hij heeft het echt verdiend.

Vraag: Heeft u oude foto's van de begraafplaats en omgeving. Wij willen ze graag inscannen. E-mail: William.Bik@Tiscali.nl

Vrijwilligers

Met onze vrijwilligers (en aanhang) hebben wij een excursie georganiseerd naar het Ereveld in Loenen.

Nationaal Ereveld Loenen is de laatste rustplaats van bijna 4.000 Nederlandse oorlogsslachtoffers: militairen en burgers. Zij verloren hun leven tijdens de Tweede Wereldoorlog of tijdens gewelddadige conflicten daarna – zoals in voormalig Nederlands-Indië of tijdens internationale (vredes)missies.

De graven op het ereveld liggen bijna onopvallend verspreid over een bosgebied. Hier zijn geen rechte rijen met kruisen, maar graven, ingericht met liggende stenen. De excursie werd afgesloten met een gezamenlijke lunch in Loenen.

N.B. degene die niet mee konden gaan hebben wij verrast met een VVV.bon.

Vijf Gouwenars zijn hier naar toe overgebracht, nadat ze op de oude begraafplaats waren begraven.:

Hendrik van Driel   A 874

Gijsbert Jan Graafland   A 946

Jozua Pieters   B 269

Frans Tempelman   A 78

Cornelis Martinus Verkleij D 449

Agenda:

4 mei dodenherdenking

28 mei weekend van de begraafplaats

10 september Open monumentendag`

Consul Oorlogsgraven

Sinds 2011 was Piet Streng Consul van de Oorlogsgravenstichting voor de gemeente Gouda.

Na 10 jaar deze functie te hebben vervuld vond Piet het tijd om het stokje over te dragen aan een opvolger. Binnen de gemeente Gouda is deze opvolger gevonden.

Vanaf 1 september 2021 is Dave Heemskerk in functie als Consul voor de OGS.

Vrijwilligerspenning

Ik kan haast in herhaling treden: Hoe kunnen we onze vrijwilligers bedanken. Het werk van onze Wil Massar, de vrouw van Koos is ook niet in te schatten: wandelend encyclopedie en uitzoeken wie wat gedaan heeft, noem maar op. Het Goudse Gemeentebestuur heeft dan ook gemeend om haar de vrijwilligerspenning van de stad toe te kennen die door wethouder Corine Dijkstra is uitgereikt. Zij heeft het echt verdiend. Gefeliciteerd.

Excursie NIVON

Het NIVON is een landelijke vereniging met 30.000 leden, aangesloten bij de internationale organisatie van Natuurvrienden. Er is een breed aanbod van activiteiten op het gebied van natuur, cultuur en milieu. De NIVON-afdeling Gouda en omstreken telt ongeveer 300 leden. De afdeling organiseert activiteiten in de brede regio van Gouda.

Eerste klas graf, tweede klas graf, derde klas graf, huurgraf, ook na de dood is de wereld nog niet bevrijd van klassen. Dat werd de 17 Nivonniers duidelijk die op een koude regenachtige avond zich verzameld hadden op de Oude Begraafplaats bij de Prins Hendrikstraat. Naargeestig: nee, wel stemmig met mooie grassen, bloemen en grafzerken die bijna 200 jaar oud zijn. In 1832, zo leerden wij, werd besloten om de Goudse doden niet meer te begraven bij de Sint Jan, maar op een algemene begraafplaats. Alle doden waren welkom, al behielden de Joodse burgers hun eigen begraafplaats. In 1829 werd gestart met de bouw van een aula. Boven de deur een lesje in vergankelijkheidskunde. Een vleugel van een duif en een vleermuis stond voor de levenscyclus, palmtakken, de ouroboros, een slang die zichzelf in de staart beet en de onvermijdelijke zeis: de kunstenaar had zich duidelijk uitgeleefd in de dood.

Op weg naar de 'bedevaartsplaats': Malva Marina Reyes. Nu keken velen fronsend, maar de dichter en Nobelprijswinnaar Pablo Neruda heette eigenlijk Neftali Reyes. Z'n dochter was geboren met een waterhoofd. De dichter verliet moeder en dochter razendsnel. Moeder, met Nederlandse roots, heeft Malva bij een pleeggezin in Gouda onder gebracht. Hier is het op 8 jarige leeftijd overleden. Ieder jaar komen vele liefhebbers van de dichter naar Gouda om het graf van z'n dochter te bekijken. Onze Pablo heeft zich nooit voor z'n dochter geïnteresseerd. Op het graf staan mooie blauwe vergeet-me-nietjes. Dicht bij de aula liggen de graven van rond 1835. Lopend naar de Bosweg, naderen we de graven van rond de Tweede Wereldoorlog.

Op de begraafplaats liggen een aantal oorlogsgraven van mensen die door de bezetter zijn gefusilleerd of burgers die op 6 november 1944 het slachtoffer zijn geworden van een vergissingsbombardement op de Boelekade.

Het eigenlijke doel, het station, werd gemist. De doden, veelal erg jong, liggen nu op de begraafplaats.

Gids Koos kent bijna alle graven met hun verhalen. Een enorm graf doet vermoeden dat er een rijke man of vrouw ligt, maar Koos vertelt dat er 6 mensen onder begraven liggen, allemaal familie van elkaar. Zijn vrouw Wil, gespecialiseerd in de 250 graven van doodgeboren kinderen, vertelt over een vrouw die op de begraafplaats, na lang zoeken, haar dood geboren tweelingzus heeft teruggevonden. Emotie alom.

De Goudse voetballer Rocus Biesheuvel, gestorven net na de oorlog, heeft een graf met een voetbal erop. Het graf wordt onderhouden door de voetbalvereniging ONA. Koos wist ons te vertellen dat de jong gestorven Rocus een carrière als die van Johan Crujff nog voor de boeg had, toen de man met de zeis hem kwam halen.

Volgens schrijver Jean-Phillippe van der Zwaluw, ook aanwezig, was het belangrijkste graf dat van Anna Barbara van Meertens-Schilperoort. Haar bijnaam was de Kroon van Gouda. Ze was een veelzijdig en gedenkwaardig voorloopster van de vrouwenbeweging. Naast schrijfster was ze ook kostschoolhoudster, onderwijzeres, reclasseringswerker en maatschappelijk werker. Dat ging er bij de progressieve Nivonniers in als koek. Die werd ook nog geserveerd bij de koffie en thee.

Als dank voor de rondleiding kregen we van de Stichting Goudse begraafplaats een mooi herinneringsboek. In het boek foto's van Anke Ligteringen en gedichten van oud Stadsdichteres Inez Meter.

Als afsluiting een mooi toepasselijk gedicht;

*De aarde
Is onze oorsprong
De zee*

Insectenhotel

Het insectenhotel heeft kennelijk ook een restaurantfunctie. Middenin zit een vogelnestkastje. Tot onze verrassing is dit bewoond geweest en heeft een vogel jongen groot gebracht. Zo zie je dat er ook leven is op de 8 begraafplaats.

Pieter Hoogendoorn

Zelden komt het voor dat een familie zo enthousiast is om het graf van hun voorouders op te knappen en daarna een verhaal toe te sturen hoe zij in hun leven waren.

Dit is het verhaal van en over Pieter Hoogendoorn, verteld door Mini Koster (kleindochter) en Gerard den Dekker.

Positie C.jjj.18

Op de Oude Begraafplaats te Gouda kunt u het graf vinden van Pieter Hoogendoorn en zijn vrouw Willempje Maria van Tiggelen.

Pieter Hoogendoorn werd geboren op 1-5-1876 te Polsbroek.

Op 14-4-1897 trouwde hij in Schoonhoven. Het gezin krijgt hier 7 kinderen. Hiervan is er één, Henk op jeugdige leeftijd overleden. Daarna verhuisd naar Waddinxveen. Hij kreeg daar nog twee kinderen. Hij vestigde zich op 16-8-1916 met zijn gezin in Gouda, Gouwe 168/174, later op het Nonnenwater 1.

Burgerlijke Stand Schoonhoven

Huwelijken, jaar: 1897, akte nr. 7

Inschrijfdatum: 14 april 1897

bruidegom Pieter Hoogendoorn (20 jaar;
geb. te Polsbroek)

bruid Willempje Maria van Tiggelen (21
jaar; geb. te S)

vader bruidegom Hendrik Hoogendoorn

moeder bruidegom Aagje Knoop

vader bruid Barend van Tiggelen, moeder bruid Sara Maria van der Ree

Ook daar wordt nog een dochter geboren, Elisabeth Wilhelmina. Zijn beroep was sigarenmaker.

In 1929 ging hij wonen op de Nieuwe Haven 55, Achter het huis was een pakhuis (vroeger schuilkerk) waar hij zijn beroep uitoefende. Hij werkte in de fabriek met 2 zoons en 2 knechten. Op 7 juli 1944 wordt het 25-jarige bestaan van de sigarenfabriek herdacht. Pieter gaat met zijn vrouw en 9 kinderen op de foto:

Deze eenvoudige, ernstige man was zeer geliefd bij velen. Hij is op 29-7-1958 overleden.

Mijn broer Gerard, samen met zijn zoon Pieter die naar Opa is vernoemd, draagt nog steeds zorg voor het onderhoud van de grafsteen.

Mijn moeder, Willemijntje, (het 9^e kind) was een dochter van Pieter en Willempje Maria. Zij trouwde met Frans den Dekker. Kleindochter: W.M. Koster-den Dekker. (vernoemd naar oma Hoogendoorn)

Pieter Hoogendoorn

Pieter Hoogendoorn was een nakomeling van Hagen Jansz. Ho(o)gendoorn, geboren in 1634. Hagen trouwt in 1656 met Merrichie Jans Bergshoef (geboren in 1635 te Nieuwerbrug. Zij is overleden in 1668. Hij hertrouwt in 1669 in Waarder met Lijsbeth Cornelisse Metselaar, geboren in 1640 in Gouderak.

Hagen Hoogendoorn was Weesmeester in Waarder. Ook was hij ouderling in de Dorpskerk van Waarder. In het rampjaar 1672 liep deze kerk grote schade op.

Onder leiding van de jonge predikant Ds. Ronaldus wordt de kerk hersteld.

Vooraanstaande notabelen schenken vensterglazen voor de kerk. Hagen Hoogendoorn was niet onbemiddeld en als ouderling deed hij ook mee aan het verfraaien van de kerk met een wapenglas.

In zijn raam is het familiewapen te zien van Hagen Jansz. Hoogendoorn: Een in zilver geplante boom met daaronder drie vogels (waarden of woerden)

Helmteken een vlucht van zwart en zilver.

Onderschrift: "Hagen Jansz. Hoogendoorn, ouderlingh".

Dit glas is te zien in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem.

Terug naar Pieter Hoogendoorn, Ome Piet

Hij is al jaren dood maar er blijven kostbare herinneringen, vertelt zijn neef Henk Kersbergen. Hij was een levenskunstenaar maar nam het geestelijk leven bijzonder ernstig. Als ouderling diende hij de Gereformeerde Gemeente 25 jaar. Jarenlang bezocht hij zieken, niet alleen van zijn eigen kerk. Hij was een levende getuige van zijn Heer. Wie het wilde kon met hem praten over God, de menselijke zonde en de bevrijdende liefde van Jezus.

Daarnaast was Ome Piet een briljant verteller. Zijn leven lang maakte hij met de hand sigaren van de beste soort. Als hij die ging verkopen maakte hij de gekste dingen mee. Hij was heel bang voor honden. Op een keer werd hij door zo'n rakker achtervolgt. Hij stond doodangsten uit en kreeg toen de inval van zijn leven.

Hij greep zijn broodzakje en voerde het beest net zo lang tot hij zelf een veilig heenkomen had gevonden.

Kersberger vertelt verder dat hij als arm soldaatje in het dorp rondliep op zoek naar veertig cent voor een buskaartje naar huis. Hij dacht aan Ome Piet en belde aan. De deur ging open en hij stond daar met een geopende bijbel op tafel.

Hij grijsde en zei: "neef, ga zitten en luister mee". Toen hij klaar was, kreeg ik meer dan veertig cent. "Dan weet ik dat je ook nog terug gaat" zei hij met een glimlach.

Wel, die kleine, gelovige man heeft altijd diepe indruk gemaakt, omdat hij in zijn belijden en beleven iets liet zien van de echte oecumene.

Aldus Henk Kersbergen

van de penningmeester

Aan het eind van dit jaar vindt u weer de acceptgirokaart voor uw donatie van 2022. U weet het; zonder uw donatie kunnen wij niets doen. Onze begraafplaats krijgt geen subsidies en toch willen wij, dat zijn alle vrijwilligers, het onderhoudswerk voortzetten.

Er zijn nog enkele die dit jaar hun bijdrage nog niet hebben overgemaakt. Ingesloten is dan een apart briefje om u hieraan te herinneren.

William Bik - penningmeester

Een brief ...

Een brief betreffend een eigen graf op de Oude Begraafplaats, gedateerd 4 april 1961.

Geachte Burgemeester James,

In de hoop, dat u het mij niet te kwade zult duiden, neem ik de vrijheid, mij rechtstreeks tot u te wenden, daar bij u, als hoogste instantie, de beslissing ligt van het volgende verzoek.

Er is mij te ore gekomen, dat de Oude Begraafplaats in 1965 voor alle begrafenissen gesloten zal worden en dat voor die tijd alleen nog echtgenoten bij begraven mogen worden. Dit heeft mij zeer pijnlijk getroffen. Mijn moeder, die in 1938 overleed, is daar begraven in een graf voor drie personen en ik heb sinds dien steeds in de mening verkeerd, dat ik bij overlijden ook in dit graf zou komen.

Mag ik u nu vragen, of u toestemming wilt verlenen, na mijn overlijden in het graf op de Oude Begraafplaats, bij mijn moeder begraven te worden. Ik ben bijna 72 jaar, dus het is heel goed mogelijk, dat ik vóór 1965 sterf. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal ik de gedachten aan een ander graf moeten aanvaarden, want er zullen na de sluiting in 1965 wel geen uitzonderingen gemaakt kunnen worden. Mocht dit wel het geval zijn, dan zou me dat tot grote vreugde strekken.

Ik heb 58 jaar in Gouda gewoond en het grootste deel van mijn leven daar gewerkt als onderwijzeres aan de Openb. U.L.O. school. U zult kunnen begrijpen, dat ik daarom in alle geval in Gouda begraven wil worden. Gaarne had ik u om een onderhoud verzocht, om mijn belangen persoonlijk bij u te bepleiten, maar vreesde, te veel van uw stellig zeer bezette tijd te vergen. Misschien wilt u me dit, als u het nodig oordeelt, alsnog toestaan. Ik wil deze kwestie gaarne nog bij mijn leven regelen, daar de gedachte mij onaangenaam is, dat men bij mijn overlijden voor onverwachte moeilijkheden zou komen te staan.

Ten zeerste hoop ik, van u een gunstige antwoord te mogen ontvangen.

Met de meeste hoogachting,
M. J. van den Berg

Haar wens om bij haar moeder begraven te worden is uit gekomen. Marina Johanna van den Berg is 16 augustus 1970 overleden en op 19 augustus bijgezet bij haar moeder op de Oude Begraafplaats. Ze liggen op A.k.9

Hier rust | mijn lieve moeder | Anna Hendrina | Elizabeth Schüller | wed. van J. van den Berg | geb. te Barendrecht 23 jan. 1857 | overleden te Gouda 1 aug. 1938 | en | Marina Johanna | van den Berg | geb. 26 juni 1889 | overl. 16 aug. 1970

Schoonmaken van een grafsteen

Op de oude begraafplaats staan en liggen oude grafstenen. Deze zijn geen eigendom meer van de nabestaanden maar van de Gemeente Gouda. Immers de begraafplaats is een gemeentelijk monument.

U mag ze wel schoonmaken, maar de stenen moeten een oud uiterlijk blijven uitstralen. Wij krijgen soms de vraag: hoe?

Absoluut geen staalborstel en helemaal geen bleekwater.

Goed insmeren met groene zeep, een half uur laten intrekken en met veel water en een harde borstel schoonmaken.

Dit is het resultaat als een marmeren steen met bleekwater wordt schoongemaakt. Dit kan en mag niet! Ondanks waarschuwingen en verbod hebben nabestaanden dit toch gedaan. Jammer !

Repelsteeltje - Rapunzel

Wat heeft dit sprookje met de begraafplaats te maken:

Een molenaar heeft een dochter op wie hij zo trots is dat hij over haar beweert dat ze alles kan, zelfs goud spinnen uit stro. Als de koning dit hoort, eist hij dat ze dit speciaal voor hem doet. Ze wordt opgesloten in een kamer met stro en krijgt één nacht de tijd. Faalt ze, dan zal ze worden gedood. Die nacht komt er een mannetje langs dat haar belooft te helpen in ruil voor haar halsketting. Het mannetje zal dan voor haar het goud uit stro spinnen. Als de koning de volgende morgen het goud ziet, wil hij echter meer, en het mannetje komt nog een keer terug. Ditmaal vraagt hij de ring van het meisje. De derde keer vraagt hij als wederdienst haar eerstgeboren kind. In haar wanhoop belooft ze dat. De koning is zo blij met al het goud dat hij besluit met haar te trouwen.

Na een jaar wordt er een kind geboren en komt het mannetje zijn "loon" opeisen. De koningin biedt hem al haar rijkdom aan, als ze haar kind maar mag houden. Ze is erg verdrietig, waarop het mannetje zegt dat hij afziet van zijn eis als zij kan raden hoe hij heet. De koningin laat hierop alle namen verzamelen die ze maar kan vinden, van gebruikelijke tot ongebruikelijke, maar geen van deze namen blijkt die van het mannetje te zijn.

Diens naam wordt alsnog bekend als iemand op een nacht het mannetje in het bos bij een vuur ziet dansen, terwijl hij al zingend zijn naam verklapt: Repelsteeltje.

De voorbijganger vertelt wat hij heeft gehoord aan de koningin. Als de koningin de volgende dag weer raadt en nu de juiste naam van het mannetje noemt, stampt Repelsteeltje woedend op de grond en zakt half weg, waarna hij zichzelf in tweeën scheurt.

Het repelsteeltje is een plantje, ook wel rapunzel genoemd.

(*Campanula rapunculus*) is een plant uit de klokjesfamilie (*Campanulaceae*). De plant groeit op kalkhoudende zandgrond. De begraafplaats is in vroeger jaren met zand opgehoogd. Voor zover wij weten is dit de enige plaats in Gouda waar het repelsteeltje (afgelopen mei) groeit en bloeit.

Het bloeiende repeelsteeltje bij het baarhuisje.

Tuschinsky

Abraham Icek Tuschinski werd in Brzeziny (ook wel Brzezín) bij Lodz in Polen geboren. Hij trouwde met Mariem Ehrlich. Tuschinski begint in Rotterdam zijn eerste bioscoop, Thalia. Deze bioscoop is gevestigd in een zeemanskerkje aan de rand van de Zandstraatbuurt (Coolvest) en moet al snel gesloopt worden omdat deze buurt wordt afgebroken, waarna Tuschinski zijn bioscoop verhuist naar de Hoogstraat in Rotterdam. In 1918 koopt Tuschinski, samen met zijn zwagers Gerschtanowitz en Ehrlich, een stuk grond aan de Reguliersbreestraat in Amsterdam. Dit stuk grond bestaat uit vele steegjes en mensen die daar in grote armoede leven en staat bekend als De Duvelshoek. Hij wil hier een bioscoop van wereldfaam bouwen. Op 28 oktober 1921 opent Tuschinski in Amsterdam haar deuren. Deze bioscoop is gebouwd volgens Art Deco, Jugendstil en de Amsterdamse School. Abraham Tuschinski wordt op 1 juli 1942 gearresteerd omdat hij zijn niet-Joodse buurman blijft bezoeken en komt via Westerbork aan in Auschwitz waar hij op 17 september 1942 vermoord werd. De oudste zoon Willy (of Wolf) vervulde een rol in de directie van het bedrijf van zijn vader. Hij overleed op 6 augustus 1939. In *Het Volksdagblad* van 9 augustus 1939 werd de uitvaart als volgt beschreven:

"De uit tien auto's bestaande begrafenisstoet vertrok ... vanmorgen van het sterfhuis te Amsterdam met bestemming Rotterdam. Allereerst werd hier naar het ouderlijk huis aan de Coolsingel gereden, waar de stoet enige ogenblikken zou halt houden. Zeer vele belangstellenden hadden zich langs de trottoirs opgesteld en de gevel van de Cineac, die gevestigd is in het pand van den heer Tuschinski, was met rouwfloers overtrokken. Zowel in de lijkauto als op een bloemenvolgauto was reeds een schat aan fraaie bloemen bijeen, die te Rotterdam nog met een groot aantal vermeerderd werd. Hierna reed de stoet nog langs de Thalia-bioscoop ten het Grand-theatre, welke bioscopen tot het Tuschinski-concern behoren en hier stond het personeel voor de ingang opgesteld, teneinde den overledene een laatste groet te brengen. De stoet reed hierna naar de begraafplaats, waar zeer vele vrienden en bekenden van den overledene waren bijeengekomen."

Hij werd in Rotterdam begraven op de Joodse begraafplaats aan het Toepad. Met het beeld van deze goed onderhouden begraafplaats in het achterhoofd gaan we op zoek. Op de plaats waar volgens de plattegrond het kerkhof moet zijn, ligt een lage, met struikgewas begroeide heuvel, omgeven door een kniehoog muurtje. Is dit de Joodse begraafplaats? We nemen het onverharde pad dat langs het muurtje loopt en stuiten op een toegangshek met een Davidsster. Dit is inderdaad het Joodse kerkhof.

Hier ligt het graf van Will Tuschinsky.

Het bestaat uit een deksteen en stèle (staande steen). Opvallend is dat zich op de deksteen een ornament van een boek

bevindt met daarop de volgende tekst: "Hij beminde het boek / Het zijne werd te vroeg gesloten". Zijn ouders werden tijdens de Tweede Wereldoorlog beide op 17 september 1942 door de nazi's vermoord in Auschwitz. Ze hebben geen graf.

Grafheuvel in wording

Het lijkt er op dat er een nieuwe grafheuvel op de begraafplaats is verschenen. Niets is minder waar.

Regelmatig worden verzakte grafzerken door onze vrijwilligers opgehoogd en recht gelegd. Nieuw zand wordt er dan onder gebracht.

Om dit mogelijk te maken heeft de Goudse Beton Centrale drie m³ zand gedoneerd.

We zijn de heren van Nieuwpoort Sr. en Jr. hier zeer erkentelijk voor.

Onze zeecontainer als opslagruimte

De sluiting van onze opslagcontainer was onlangs afgebroken en daardoor kon de zeecontainer niet meer op slot. De sluiting moest gelast worden. Wij hebben daarvoor contact opgenomen met de bekende firma Slangen Staal van de Nijverheidsstraat te Gouda. Wij kunnen helaas niet alles zelf doen. Zij wilden dit karwei wel doen en binnen korte tijd was dat dan ook gebeurd. De Firma Slangen Staal willen wij heel erg bedanken voor hun belangeloze reparatie.

Colofon

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Voor reacties op deze nieuwsbrief, maar ook voor verdere vragen, suggesties etc. kunt u contact opnemen met ons

Secretariaat: E-mail: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties van minimaal € 15,- op:

Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot:

Koos Massar

Binnenkade 31

2806 AZ Gouda

Tel. 0182 515 034

Excursies: William Bik 0182 603161

Foto: Koos Massar, William Bik

Eindredactie en opmaak van deze nieuwsbrief:

Marianka Peters en William Bik

(Campanula rapunculus)